

Аксьонова Віра Ігорівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних наук Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету

УДК: 930.1 (477)+161.1

ТВОРЧИСТЬ ХАРИЗМАТИЧНОЇ ОСОБИСТОСТІ В ІНТЕНЦІЯХ ПАТРІОТИЗМУ МОЛОДОГО ФАХІВЦЯ

Динаміка змін соціокультурного простору багато в чому визначає філософію перемоги в інтенціях патріотизму майбутнього фахівця, оскільки базовий процес "вибуху інформації" вступає в кризовий момент ціннісних конфліктів етносоціального розвитку, – обумовлює розв'язку нестандартних ситуацій пробудження гідності людини.

Ключові слова: філософія серця, особистість, фахівець, патріотизм, «зіткнення цивілізацій», соборність, козакофільство, донкіхотство.

ТВОРЧЕСТВО ХАРИЗМАТИЧЕСКОЙ ЛИЧНОСТИ В ИНТЕНЦИИ ПАТРИОТИЗМА МОЛОДОГО СПЕЦИАЛИСТА

Динаміка изменений социокультурного пространства во многом определяет философию победы в интенциях патриотизма будущего специалиста, поскольку базовый процесс "взрыва информации" вступает в кризисный момент ценностных конфликтов этносоциальной развития, – обуславливает развязку нестандартных ситуаций пробуждения достоинства человека.

Ключевые слова: философия сердца, личность, специалист, патриотизм, «столкновение цивилизаций», соборность, козакофільство, донкихотство.

CREATIVITY OF CHARISMATIC PERSONALITY IN PATRIOTIC INTELLIGENCE OF YOUNG FACTORS

The dynamics of changes in the socio-cultural space largely determines the philosophy of victory in the intentions of the future specialist's patriotism, since the basic process of "explosion of information" enters the crisis moment of value conflicts of ethno-social development, - causes the solution of non-standard situations awakening human dignity.

Key words: philosophy of heart, personality, specialist, patriotism, "collision of civilizations", catholicity, kozakophilism, quixothy.

Постановка проблеми. Патріотичний дух – створює деяку можливість визначеності трансцендентно-інтуїтивних сигналів, впливає на виховання козакофільства, розв'язку оптимізації рухових операцій після впізнавання того, що трапилося й прийняття в суспільстві системи умов для збагачення інтелектуально-теоретичних традицій.

«Філософія перемоги» відбиває дух патріотизму й професіоналізму, – є в Україні більш загальною когнітивною структурою в порівнянні з науками, що входять у педагогічний дискурс: багато в чому аналогічно відношенню емпіричного й теоретичного знання в тих східно-європейських країнах, які прагнуть на довгострокові перспективи затвердити свій суверенний статус. «Філософське знання» виконує функції інтерпретативної матриці стосовно політичних і педагогічних наук у футурологічному аспекті фундаментальних, у тому числі ідеалістичних теорій. [2;3;7]

Мета статті зрозуміти в постнекласичному ракурсі філософію харизматичного духу, завдяки онтологічному тлумаченню феномену професіоналізму в навколишньому світі, як метаморфоз змін політичної надії, - висвітлює рівень цивілізованих умов буття. У якій мірі багатозначні умови екософії вплинули на тлумачення української політичної нації, впливають на дух втілення Вічно-сущим ідеалів професіології та етно-національних змін.

Виклад основного матеріалу. Розуміння екзистенціалів Вічносущого, не випадково залучає постаті української й російської філософії, щоб номінувати через екософію дух сучасного козацького гетьманства, (Т. Шевченко, М. Гоголь, А. Макаренко, В. Розанов) чи за ознаками В. Вернадського– стратогемі (ноосфери)– метафізичного відгалуження поняття Homo Liber,– впливає саме на обґрунтування вільної відмови А. С. Макаренком – «Дон Кіхот Запорозький», від стереотипів малоросіяництва, тобто на прояви штучного розвитку інтелектуальної гри – за вільним створеним постнекласичних гносологічних правил, через виявлення ознак свободи так званого «громадського суб'єкта», щоб завжди поступово нівелювати дух проімперських нормативів.

Аналіз метафізики української ідеї в контексті етносоціальних змін на межі тисячоліть дав можливість досліджувати її у харизматично-категоріальному полі філософії постмодерної особистості, тобто з нових позицій. Загальне поняття «українська ідея» експліцироване як стійка системна властивість особистісного громадського життя, що стосується феноменологічно-онтологічного осмислення архетипізованого міфу «козацької України», щоб наповнювати героїчним духом «історичне мислення» політичної нації. Громадянське сприйняття української ідеї є базовим виявленням ролі концепту свободи, оскільки йдеться про уявне «роздвоєння» духовного феномену на «пристосовану» та «непристосовану» реальність, або «імперську» і «українську», «історичну» та «неісторичну» пам'ять нації, як «колективно-підсвідому» підставу буття етносфери, але без ігнорування громадянської взаємодії автохтонів і нацменшин, що відображають джерела, які «живлять» народну пам'ять, зберігаючи правдиві свідчення про рівень самосвідомості нашого поліетнічного народу.

Експлікація поняття «харизматична ідея» як категорії постнекласичного аналізу дозволяє визначити її як складний духовний механізм інформаційного захисту взаємодії офіційного та альтернативного суспільства на межі третього тисячоліття, що символізувало нову якість цивілізаційно-козацького відновлення пасіонарної відваги,– було пов'язано з впливом козакофілів на вільне громадське націтворення. Зберігається імперська традиція, що гальмувала залучення талановитих громадян-патріотів, щоб вони не могли збагатити власний народ зразковими європейськими духовними цінностями. Тому для реалізації цілей керування підготовкою молодого фахівця потрібне дотримання принципу необхідної різноманітності: рівень патріотизму повинен бути не меншим, ніж різноманітність системи, якою керують, щоб за допомоги гуманітаризації зменшити наслідки деспотизму, прискоривши інноваційність виробничих сил і патріотичної гуманістики на користь європейського шляху України.

Видатний педагог-козакофіл А. С. Макаренко діяв у душі запорозьких чеснот,– мав власне футурологічне уявлення про соціогуманістичну специфіку дій колективу дитячої колонії ім. М. Горького (однією з жертв лівого радикалізму) серед своїх вихованців: «активістів», «пасиву», «болота», «шпани», яка укладається в деякі з цих проявів (байдужість) деяких своїх колег тощо: тривала і складна робота з духовними структурами виховання «маленького українця». Системність моделі лицарського духу української ідеї не була як вторинне інформування колоністів про зміну деяких духовних сутностей. У своїй аксіоматичній формі козакофільське самоврядування представляються видатному педагогу, як сполучення гуманістичних обріїв освітнього простору (лише зовні абстрактних форм «українського товариства»– соціуму та – освітньої структури). І тоді учнівське самоврядування виявляється наближенням освітнього простору до наставника – символізував силу «образу Дон Кіхота»,–що навіть пов'язане з реальним гальмуванням окремих проявів ненависті автохтонів до нацменшин, до метафізичних таємниць. Ядро – «актив» автохтонів,– долучається втілювати прогноз Тараса Шевченка про «велику родину». Закріпачений стан нескореної України обумовив необхідність козакофільських важелів «сім'ї великій, вільній, новій»,– вписується в дискурс кордоцентричної оптимізації моделі соціокультурного простору. Філософія Г. С. Сковороди і П. Д. Юркевича: відобразила дух європейського

напрямку «гуманізації серця», аналог якісних соціокультурних змін. «Філософія серця» була однією з оригінальних європейських концепцій, що сформувалась у рамках філософської антропології та релігійної «об'єктивності» харизматичного духу. В ній відтворювалися та розвивалися міфологічні, ідеалістичні та позитивістські уявлення про здатність українців до неупередженого ставлення до світу. Суттєвими рисами у цьому напрямку, що збагатив неоплатонівську систему «серцевого розуміння» буття та людяності, є метафізичні сенси буття козакофілів, освітлені в онтологемах співчуття, доброти, справедливості і, про що свідчать вагомі факти, зокрема про можливість окультурення системних інстинктів у дикунсько-первісної людини (Ч. Дарвін, Е. Тейлор).

Множина дійсних структурних елементів у «філософії серця» виступає проявом духу свободи, визначає віртуальну складову еволюціоністського підходу до дійсності нескореної України та переходу до екологічно-еволюціоністського пізнання. Громадські інституції, що згодом почали формувати альтернативне суспільство, займають свій статус, навіть за умов тоталітаризму мають намір діяти вільно, оскільки Абсолютний Розум проти стереотипів природоборства, або сепаратизму чи гегемонізму лідерів окремих імперських утворень чи фундаменталістських течій.

Плюралістичний характер «філософії серця» говорить про гуманістику окультурення буття губерньської чи радянської Малоросії, як про реальність, де формується опозиційно-існуючий повністю сконструйований завершений інтелект нескореної нації, – суб'єкт, що репрезентує майбутнє суверенної держави. Особливо «батьки нації» звертали увагу на використання методу осмислення патріотизму людини, створив нове (парадигмальне) розуміння демократично-патріотичних важелів, яскраво засвідчених романтично-просвітницькою діяльністю. Козакофіли своєю серцевою філософією вільного духу обумовили якості основних характеристик структурно-функціонального міркування про відтворення кінцевих положень боротьби за свободу. «Кінцівка» не є «фінітною», вважав А. Макаренко, оскільки вказує лише на локальну завершеність громадського пошуку, що здійснює систему пізнавальних процедур, а значить майбутній фахівець має бути професіоналом, патріотом, і «співрозмовником Бога».

Інституціональне розуміння гуманізму у «філософії серця» підкреслює надію і на сконструйованість об'єктивних важелів для поступу національного буття, соціальну природу філософії особистості, оскільки надає сенс феномену, що об'єктивує її буття як форму суспільної свідомості, що властивість було осмислено в ХХ ст. у західній філософії. Тут філософія свободи зв'язана з іншими формами суспільної свідомості: освітою, релігією, політикою, правом, ідеологією, мистецтвом, наукою тощо. Філософія, що висвітлює європейські чесноти, – соціальний інструмент, пов'язана з виробництвом як науково-теоретичного, так і різноманітним фундаментального і прикладного знання, що протиставляє войовничому невігластву певну систему взаємозв'язків всіх членів національного співтовариства, гуманізує дійсну систему норм і цінностей нескореної України тощо.

Ідеали свого народу – первинна основа як за свідомістю людини до пошуку (шляхетних) ідеалів, навіть з її пошуком суперечливої єдності зі всім родом людським (М. Гайдеггер, Г. Дебор, Ж. –П. Сартр, М. Шелер). Прояснюють ознаки гуманістики лише те, яким чином із основної структури людського буття відтворюється трансценденція – внутрішній принцип харизматично-особистісного буття, який однаковою мірою (Є. Борінштейн, В. Крисаченко, Т. Гардашук) діє за умовами до самозахисту політичної нації, чи в аспекті становлення професійної здатності захисту європейських пріоритетів (В. Аксьонова, В. Огороков, Т. Плачинда). Статуси на соціальній і «горизонтальній» драбині, за швидкістю етносоціальних зрушень, комплексно зумовлюють прогрес соціокультурних змін в патріотичному вихованні майбутніх фахівців тощо.

Метафізичне тлумачення принципів духовної саморегуляції тоді дає історичній освіті реальну софійну змогу час від часу перевіряти за критерієм гуманістики відтворення духу

кордоцентрично-козакофільських форм виховного існування¹, і, впливати на рівень активної політичної поведінки, молодіжного колективу, освітнього простору тощо. Чим Антон Макаренко виявив патріотичне та козакофільське відношення до демократичної політичної культури, оскільки в освітньому просторі постійно виникають суттєві неспроможності, – між тим, що є, і тим що має бути в ідеалі. Зокрема, помічники видатного наставника з числа колег і «активу» поступово починали критично сприймати радянські реалії, як в оригінальній інтерпретації, традиція українського козакофільства, також в якісній національній зміні форм визвольної боротьби з історичним злом. Виховання привчає молодь володіти всіма засобами, включаючи звичайну зброю відповідно до зміни ситуацій в альтернативному просторі, де діє логіка національних прогресивних символів. Образ Дон Кіхота дуже педагогу потрібний, щоб позитивно висвітлювати дух європейської гуманістики во всіх ланках освітнього буття, створюючи ефект природного зближення навколо автохтонного етносу всіх представників нацменшин. В історії України вони завжди йшли за автохтонами-гуманістами шляхом добровільної українізації, асиміляції тощо².

Зараз Дон Кіхоти необхідні для того, щоб освітній досвід виховання професіоналів впливав на весь соціокультурний простір майбутніх фахівців (В. Аксьонова, Є. Борінштейн, М. Киселев, Т. Плачинда). Освітній простір явив власному народу та світу якісні зміни, попри контрпропагандистським імперським міфологемам. Реформатор за покликанням здатний відправити в небуття будь-які прояви стереотипів минулого, прискорив розповсюдження українського цивілізованого патріотизму, оскільки творчість А. С. Макаренка протистояла схоластичному відтворенню масового «гвинтика» бюрократичного механізму.

Цей досвід, не випадково, засвідчив те, що видатний реформатор діє як цивілізований Деміург, бо за його спадком в Україні, і, на всьому пострадянському просторі створювалася шляхетна доля тисяч прихильників гуманізації соціокультурного простору. Приклад гуманістичних змін у душі європейського націєтворення, і зараз живлять і насаджують козакофілі-ентузіасти. Українська політична нація створюється поступово, завдяки поєднанню альтернативних символів колись поневоленого народу. Нащадки гуманістичних цінностей і норм демократичного патріотизму не сприймали плебейське обожнювання пролетарської революції (жовтень 1917 р.), що нібито намагалася призвести за системи примусу виховання, до відмирання антагонізму держав, класів, пізніше націй, але в результаті тотального насилля посилювався дух дикунства і відтворення традицій варварства, прояви шовінізму і ксенофобії.

А. С. Макаренко турбує ряд питань європеїзації молодлі генерації: кволюї передачі історичної спадщини, відмова богоборської влади від проблеми (часткового) збереження демократичної «інтерсуб'єктивності». У першу чергу його турбують питання гальмування міжнаціональної комунікації, пов'язаних з тим, щоб було вчасно і суттєво продовжено духовне об'єднання громадян України (Схід і Захід разом), що є в основі сутнісно-складних важелів становлення європейських цінностей соборної держави. Що треба зробити, щоб мінімізувати почуття громадської байдужості або бунтарства (охлократизму) чи стихійної участі у політичному житті країни?

Справа в тому, що загальноприйнята за часів А. С. Макаренка європейська філософсько-громадська парадигма й не ставила за мету розглянути феномен політики як номінації гуманістичного визначення «всього» дійсно цивілізаційно-політичного, тобто це був лише як прояв феномену «абстрактно-сутнісного знання». Видатний педагог цей феномен розглянув саме в пасіонарно-феноменологічному трансцензусі заміни більшовицької дихотомії «свій-чужий» на трихотомію «свій-чужий-інший», що є фактично

¹ Культура толерантності /Є. Борінштейн, організатор проекту, В. Аксьонова, - відповідальний виконавець. Поточний архів кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «ПНПУ ім. К. Д. Ушинського». С. 12-16

² Культура толерантності. С. 18-27

номінацією козакофільства в українській інтерпретації європейської гуманістики, щоб в освітньому просторі «хазяїном» була колективна воля, яка відтворює сенс самоврядування, допомагає в перспективі постійно відтворювати козацьке суспільство: як носія «духу європейської життєдайності».

На забезпечення патріотичних потреб колоністів, як українських громадян, вважав видатний педагог, має бути спрямовані самоврядування у професійній і повній загальній середній освіті, щоб за чеснотами «філософії серця» нова генерація привчалася жити і працювати у інноваційно-сучасній манері, навіть в цивілізаційно-опозиційній думці, яку мають репрезентувати шляхетні носії всіх прошарків народу, оскільки їх солідаризм торкається всіх патріотів-носіїв європейського реформування освітнього простору, що, попри ситуативних негараздів, є лицарями козакофільства, залишалися відвертими прихильниками громадського захисту жертв сталінізму, зокрема селян або нацменшин. А. С. Макаренко в «Педагогічній поемі» (визнана ЮНЕСКО «самою видатною книгою про виховання у ХХ ст.») виявив свій козакофільський харизматизм, як українській патріот. Він не сприймає невігластво того чи іншого носія націоналофобії, ні пихатості носіїв малоросіяництва, чи західнофобів всіх часів тощо. Хоча по суті і розкриває прояви невідомої сторони радянської побутової нетолерантності, що не дозволяла козацьким нащадкам вчасно зрозуміти деякі аспекти величч локально-експериментальної дійсності; її видатний наставник розтлумачив у своїй концепції козакофільського колективізму, коли описував важкі кроки юнацького самоврядування. Під час аналізу освітнього простору висвітлюється як роль козакофілів, так і труднощі створення соборності України. Макаренко своєю гуманістикою виховання дітей примушував подолати прагматизм хохла або байдужість холопа щодо ознак малоросійської меншовартості, що «нашла виход в пуганье евреев и издевательстве над ними» (А. С. Макаренко). [4, С. 77]

Метафізичне тлумачення принципів духовної саморегуляції тоді дає історичній освіті реальну софійну змогу час від часу перевіряти за критерієм гуманістики відтворення духу кордоцентрично-козакофільських форм існування, і, впливати на рівень активної політичної поведінки молодіжного колективу тощо. Чим Антон Макаренко виявив патріотичне козакофільське відношення до демократичної політичної культури, оскільки в освітньому просторі постійно виникають суттєві неспроможності, - між тим, що є, і тим що має бути. Зокрема, після початку другої світової війни наочно виявилась футурологічна обізнаність А. С. Макаренка, - в його розумінні ходи європейського націєгенезу. «Дон Кіхот Запорозький» [4, С. 310], як визначив Антон Макаренко сенс свого служіння, допоміг зрозуміти те, що навколо цивілізованої національної ідеї завжди об'єднуються люди честі, - ставлячи наголос так, щоб сам процес реформування держави відповідав європейським чеснотам.

Коли принижується дух свободи, пасіонарність шляхетних українських патріотів розкривається в козакофільсько-кордоцентричному сенсі діалогів Дон Кіхота Запорозького, – Лицаря Печального образу і з Санчо Пансою (цю роль грає Калина Іванович Сердюк, завгосп, зміг забезпечувати парадигму кордоцентричного колективізму, виховного проекту А. С. Макаренка), й зараз козакофільський дух має сполучення з вищими ідеалами Батьківщини, оскільки в основі образу гуманістики національних змін загальної освіти, є наповнювання її всім тим змістом лицарського служіння істині, що було здійснено А. С. Макаренко. Випускники його дитячої колонії імені М. Горького, які успішно пройшли в козакофільському закладі кваліфікаційну атестацію, часто-густо на все життя отримували патріотичний багаж, інтелектуальний та громадсько-кваліфікаційний статус від харизматичного спадку свого наставника. В тісному взаємозв'язку розгортався патріотизм дитячого (студентського) колективу. Козакофільська парадигма виховання часто освітлювала у вигляді логічних наслідків важкий досвід філософських аксіом, розумінні всього спектру колізій латентного втілення гуманістичної теорії, яку підживлює подолання стереотипів богоборства тощо.

Висновки: У своєму казарменому соціалізмі богоборці намагалися перекреслити харизматичний гуманізм, оскільки сталінська політика малоросійщення є заперечення свободи людини, затінювалася революціоністською фразеологією деяких вульгарних проявів світського месіанізму. Хоча дух козакофільської необхідності поступово примушує до перетворення «маленької» людини в знаряддя не бюрократії і деспотизму, а виробничих сил і європейської гуманістики на користь вільної України.

Знання предметного змісту оперативних образів харизматичної особистості дозволяє з'ясувати трансцендентно-регулюючу поведінку видатної людини в ситуаціях реформування способів самоспостереження майбутнього професіонала, щоб сформувані вміння чітко аналізувати сенси буття в аспекті і патріотизму, і впливу на орієнтири цивілізованого професіоналізму, тоді легко можна сприймати харизматичні сигнали інформаційного поля (символи, знаки, значення). Гуманістична модель правової держави є необхідний елемент відтворення лицарського служіння суверенітету власної держави. Тільки ж навіть коли політична нація виборює це право, попри примітивного споживацтва імітації деякої протидії екстремістів чи носіям правового або національного нігілізму. Тому, громадські діячі нехтуючи суверенітетом так чи інакше втрачають своє вільне політичне і економічне право на існування, яке реалізує хід етносоціальної модернізації, – історичний етнос повинен вибороти свою свободу в той чи інший спосіб. Якщо етнос програв ситуативно, але є послідовники харизматичної особистості, все це на користь козацької нації, її сутнісної суб'єктивно-об'єктивної цілісності „буття етнонаціонального”. Здійснене дослідження дає можливість в узагальнено-теоретичній формі зробити наступні припущення.

Історична пам'ять зафіксувала суперечливі прояви харизматично-політичної спадщини так званих „неявних пасіонаріїв” радянської доби, які теж ризикували своїм привілейованим статусом, але відтворювали дух лицарського служіння нескореній Вітчизні. Еволюційне подолання давніх і неперервних суперечок між правими і лівими, пристосуванцями і дисидентами-патріотами, запевнює про історичні наслідки, важкі. Важкі долі героїв оля героїв, що пов'язали своє життя зі свободою нації та відтворенням самостійності рідної землі, і, самостійної держави. Козакофільська модель виховання А. С. Макаренка пройшла перевірку часом важких іспитів, де вектор цивілізованого патріотизму теж врешті-решт визначив стратегію виховання «маленького українця». Ось чому дослідження козацької мрії про власний гетьманат має продовжувати еволюційні дії в аспекті переформатування освітнього простору, щоб виховати активну життєву позицію у значної частини нашого населення, без якої неможливо реформувати ні політику держави, ні дії особистості або суспільства.

Перспективи подальших досліджень. За екологічно-еволюційною суттю метафізика харизматичної постаті обумовлює термін і кроки переходу до (іншої) футурологічної екзистенції, фахівець-патріот сприймає культуру толерантності, її антиномічність, і суперечливі сигнали європейської цивілізації (повинна харизматична особистість вчасно розкрити особливості розвитку екзистенціальних станів особистості) в онтологемах гуманістики етносоціальних важелів гуманітарного навчання. Одним з яких є дух соборності, відбивши необхідність «закону єдності й боротьби протилежностей», також – закону «любові до ближнього» (до іншого), що є духовною площиною молодого фахівця-носія еволюційної трансформації «історичного малоросіяництва» в українську політичну націю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аксьонова В. І., Скловський І. З. Метафізичний дискурс у контексті цивілізаційного розвитку України. Перспективи. 2008. №4. С. 3-9.
2. Борінштейн Є. Р. Рецензія на статтю О.П. Ананьєвої «Структура соціокультурного простору». Перспективи. 2015 №3 (65) С. 157-158

© **Виноградова Наталя Михайлівна**

3. Вернадський В. И. Украинский вопрос и русское общество. Родина. 1990. №4 С. 90-95
4. Макаренко А. С. Педагогическая поэма. К.:Рад. школа, 1987. 512 с.
5. Методологія екологічного синтезу. Єдність людини та природоохоронних аспектів/М. М. Киселев, В. С. Крисаченко, Т. В. Гардашук, К.: Наук. думка, 1995. 160 с.
6. Плачинда Т. С. До питання підвищення якості професійної освіти Актуальні питання освіти і науки. Зб. наук. ст.: Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції 10-11 листопада 2016 р. Харківський національний економічний ун-т ім. Семена Кузнеця. Х.: ХОГОКЗ, 2016. С. 353-358
7. Розанов В. От чего не удался памятник Гоголю? Сочинения. М: Советская Россия, 1990. С. 345-351
8. Скловський І. З., Скловська О. І. Клерикальний фактор і його вплив на сутнісно-політичні змагання України Політичний вісник. Минуле і сучасність. К.: Київський держ. ун-т, 1993. Част. II С. 12-15

Виноградова Наталя Михайлівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

УДК: 300.54

МИСТИЧЕСКОЕ ПОЗНАНИЯ БОЖЕСТВА В РЕЛИГИОЗНЫХ ПРАКТИКАХ (НА ПРИМЕРЕ СИКХИЗМА, ХРИСТИАНСТВА И ИСЛАМА)

В статье дан сравнительный анализ мистического познания Бога верующими трех религий: христианства, ислама и сикхизма. Акцент сделан на мистической практике раннего христианства и сикхизма. Раскрываются приемы передачи духовного знания различными школами, которые в мусульманской традиции никогда не характеризовались ересями.

Ключевые слова: *познание, познание Бога, мистическое познание, христианство, сикхизм, ислам.*

МІСТИЧНЕ ПІЗНАННЯ БОЖЕСТВА У РЕЛІГІЙНІЙ ПРАКТИЦІ (НА ПРИКЛАДІ СИКХІЗМУ, ХРИСТІАНСТВА ТА ІСЛАМУ)

В статті подано порівняльний аналіз шляхів містичного пізнання Бога віруючими трьох релігій:

Християнства, ісламу та сикхізму. Акцент зроблено на містичній практиці раннього християнства і сикхізму. Розкриваються прийоми передачі духовного знання різними суфійськими школами. Як і в мусульманській традиції ніколи не характеризувалися ересями.

Ключові слова: *пізнання, пізнання Бога, містичне пізнання, християнство, сикхізм, іслам.*

MYSTICAL CONSCIOUSNESS OF DEITY IN RELIGIOUS PRACTICES (ON THE EXAMPLE OF SECHISM, CHRISTIANITY AND ISLAM)

The article Christian, Islam and Sikh ways of Gods cognition. The accent is fixed on early Christian, Sufism and Sikh. Different methods of spiritual knowledge are presented in sifu schools,